

Modul Fizički svijet

Lekcija 1

Pet osjetila

Čo je ono što bismo trebali očekivati od normalne djece: to jest spontano istraživanje vanjskog okruženja. (...) djeca doživljavaju radost sa svakim novim otkrićem.

Maria Montessori, Otkriće djeteta

U ovoj lekciji naučit ćeš

U ovoj lekciji dijete kroz igru i konkretno povezivanje razvija razumijevanje pet osjetila: **vida, sluha, mirisa, okusa i dodira**. Montessori pristup koristi slike, predmete i iskustvo

kako bi dijete svjesno promatralo vlastita osjetila, učilo ih imenovati i prepoznavati ih u svakodnevnom životu. Aktivnost se izvodi uz podršku roditelja i potiče razvoj pažnje, klasifikacije i samoprovjere.

Povezanost s prethodnim materijalom

Ova aktivnost izvodi se unutar modula **Fizički svijet**, često kao prva u nizu jer povezuje djetetovo prirodno istraživanje s osnovama znanstvenog razmišljanja. Predstavlja uvod u kasnije eksperimente u kojima dijete koristi svoja osjetila za promatranje svijeta. Aktivnost se može povezati s lekcijama iz senzorne kutije, dnevnih rutina i rada s predmetima iz prirode.

Aktivnost: Povezivanje pet osjetila

Dob:

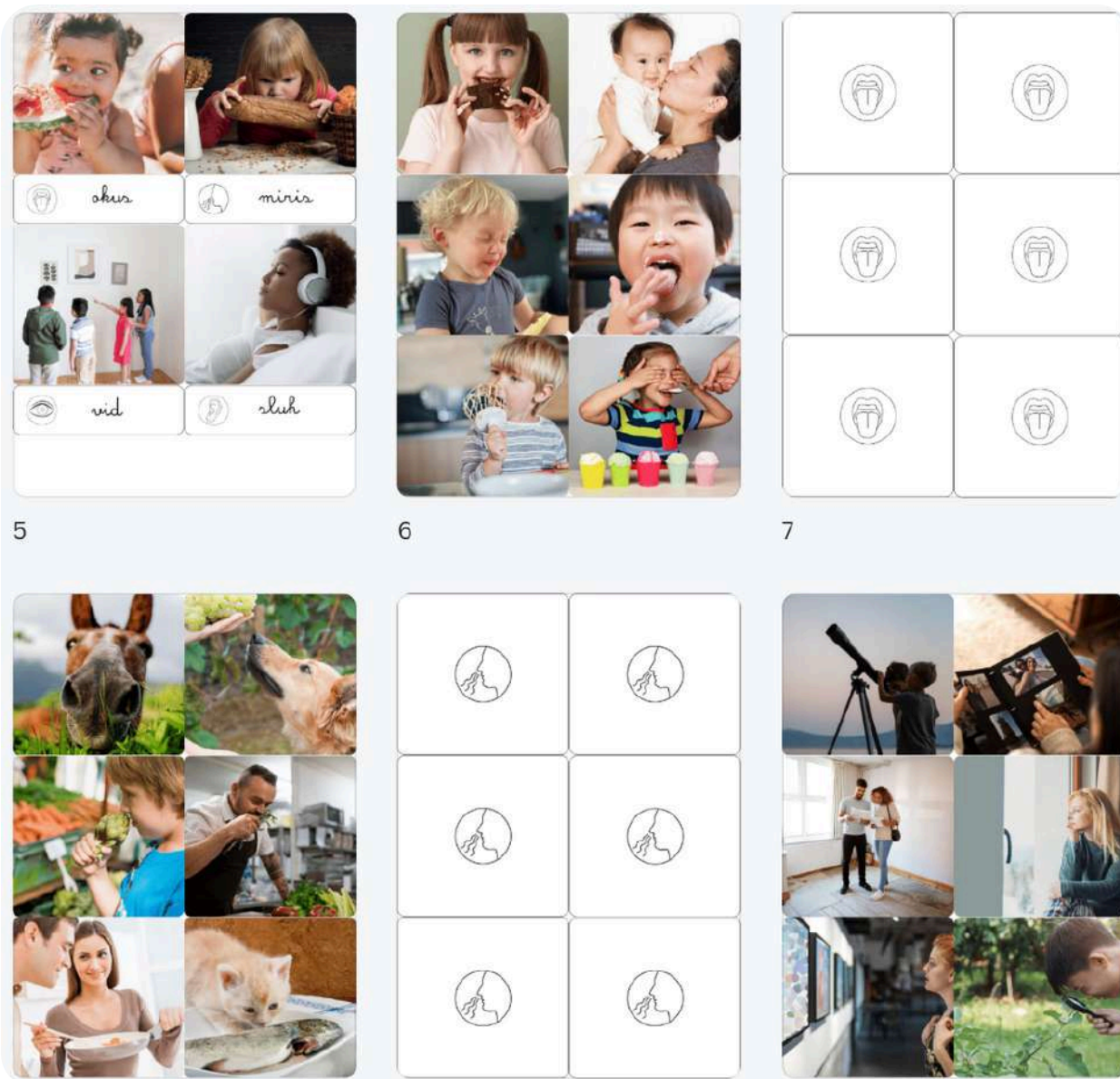
4+ godina

Materijali:

- Glavne kartice s nazivima i simbolima osjetila: vid, sluh, miris, okus, dodir
- Dodatne kartice sa slikama predmeta povezanih s pojedinim osjetilom sa piktogramima za samoprovjeru (na poledini)
- Prostirka ili stol za rad

Napomena:

Uvijek testirajte aktivnost sami prije nego je ponudite djetetu.

Kako prezentirati

Priprema prostora

1. Prostrite prostirku na pod ili pripremite stol s dovoljno mjesta.
2. Postavite **5 glavnih kartica** – jednu za svako osjetilo – u vodoravnom redu.

Uvod u aktivnost

1. Obratite se djetetu:
 - ☞ “Danas ćemo zajedno otkriti kako naša osjetila pomažu da bolje upoznamo svijet.”
2. Imenujte svih pet osjetila. Po želji, pitajte dijete pitanja poput:
 - “Kako znaš da nešto miriše lijepo?”

- “Kako znaš je li nešto glatko ili grubo?”
- “Kojim osjetilom kušamo?”

Demonstracija

1. Uzmite jednu dodatnu karticu (npr. sliku sladoleda) i promislite naglas:
👉 “Ovo je sladoled. Njega osjećamo kad ga jedemo... Kojim osjetilom?”
2. Dijete odgovara, a vi karticu stavljate ispod **kartice ‘okus’**.
3. Po potrebi pokažite piktogram na poleđini – objašnjavajući da on može pomoći u provjeri.

Samostalni rad djeteta

1. Dijete samostalno uzima preostale kartice i razvrstava ih ispod glavnih kartica.
2. Ohrabrite ga da koristi **piktograme na poleđini** za samoprovjeru.
3. Ne intervenirajte – osim ako vas dijete zamoli za pomoć. Dajte dovoljno vremena.

Samoprovjera

- Nakon slaganja, dijete okreće kartice i provjerava piktogram.
- Ako primijeti grešku, pokušava je samo ispraviti.

Aktivnost služi za:

- Razvoj jezičnih vještina i vokabulara
- Prepoznavanje i imenovanje osjetila
- Razvoj pažnje i klasifikacije
- Učenje kroz vlastiti doživljaj i samoprovjeru
- Pripremu za kasnije znanstvene aktivnosti (eksperimenti, promatranje)

Napomena za roditelje

Ova aktivnost čini osjetilni svijet vidljivim i razumljivim djetetu. Ako želite produbiti iskustvo, možete koristiti stvarne predmete: različite tkanine, začine, zvukove, mirise... Dijete je u ovoj dobi posebno osjetljivo na takva iskustva i aktivno traži značenja. Ne morate žuriti – čak i jedno osjetilo može postati tema za cijelo jutro.

Varijacije aktivnosti

- **Stvarni predmeti:** koristite predmete koje dijete može dodirnuti, mirisati, čuti...
(npr. pješčani papir, zvonca, cvijet, kriška limuna, glatki kamen)
- **“Koje osjetilo koristimo?” igra:** Vi pokazujete predmet, dijete odgovara koje osjetilo je u pitanju.
- **Nomenklaturne kartice za osjetila** (slika – riječ – definicija): za napredniju djecu (5+)

Modul

Fizički svijet – Pet osjetila (4+)